

Dzejoļa analīze

1. Lasi dzejoļus!

Jānis Ziemeļnieks

Laiks un darbs

Kā ūdens nemitīgs
no augstas klinšu kraujas
Laiks dziļā mūžībā
ar dzīves mirkliem raujas.

Bet ir kāds lielāks spēks,
kas uzveic laika varu,
Ar nemirstību tas,
ar lauriem kronē garu.

Kā pērles gadi kļūst,
kad viņš tos satver rokā
Un rotā mirdzošā
sien beidzot vienā lokā.

Mēdz saukt to likteni,
kas spēcīgs, spožs un skarbs,
Bet tas mīt ikdienā,
un viņa vārds – ir darbs.

Maija Laukmane

Es pa to laiku

Mammucīt, mammucīt, atpūties!
Palasi pasaciņu!
Kamēr tu mierīgi lasīsi,
Es mantiņas blakus tev likšu!

Lielo lāci! Un ziloni!
Un savu mīļāko lauvu!
Mammucīt, tagad tu atpūties,
Es saklāšu pusdienu galdu!

Un tētis kad pārnāks, tad arī viņš
Pie tevis spēlētis ienāks!
Es pa to laiku... bez problēmām! –
Man padomā vienreizīgs cienasts!

*Maija Laukmane**Maija Laukmane***Puteklīša sapņi****Sēnotāji**

Puteklīši Ances pagultē
 Gaida un gaida slotu.
 Viena zeķīte aizdurvē
 Nevar sagaidīt otru.

Mārcim sēņu pilns ir grozs.
 Man? Man vēl nevienas.
 Tikai sēņu kātiņi
 šodien sūnās slienās.

Otra ir aizgājusi –
 Kauns pie nevīžas dzīvot!
 Puteklīši arī aizietu
 Saules stariņos plīvot,

Eju, skatos: sēne! Būs!
 Nē! Tas atkal kātiņš!
 Cepurīti vērtīgo
 protams, guvis Mārtiņš...

Vienīgi pagulte nelaiž,
 Saka: – Sēdiet un gaidiet,
 Varbūt tomēr... gan kādreiz
 Ance pēc slotas aizies!

Kā var sēnot, ja ir simts
 mežā citu darbu:
 jābrīnās, kā skudra skrien
 un kā lokās tārpiņš!

Puteklīši Ances pagultē
 Guļ un miedziņā sapņo,
 Ka Ancīte, dziedot dziesmiņu,
 Nāk savu istabu sapost!...

Mārcis tikmēr žvik un žvak –
 sēnes griež bez mitas.
 Bet, lūk, putns uzlido,
 spārniem skaļi sitot!...

Mārcim sēņu pilns ir grozs.
 Man! Man tikai piecas.
 Taču mājās atgriežos
 ļoti, ļoti priecīgs!

Maija Laukmane

Ludis Bērziņš

Nedarbi?

Nedarbi? Kas ir nedarbi?
Nedarbi arī ir darbi!
Vai kāds domā, ka vienkārši ir
mājās pildspalvu aizmirst?

Pati lec somā! Es saku: nē,
sēdi mājās un gaidi!
Kad būs jāraksta kontroldarbs,
teikšu: pildspalvu aizmirsu...

Piecas minūtes aiztecēs,
skolotāja man rāsies...
Domājiet, viegli būs klausīties?
Taču darbiņš tāds: paciest...

Toties kontroldarbs iesāksies
sešas minūtes vēlāk.
Nedarbi? Kādi nedarbi?
Ja kāds tā domā,
tad žēl man...

Darba rīts

Dzied gailis. Gaišs top debess nams,
Pa logu skatās diena,
Vai nav kāds bērniņš modināms.
Nav, Dieviņ, nav neviena!

Jau visi bērni modušies.
Kas gaišā dienā snaudīs!
Pie grāmatām tie visi ies,
Jo visi iet grib ļaudīs.

Tie mātei steidzas palīgā,
Lai uguntiņu kurtu.
Un māmuliņai pavaicā,
Kā liek pie burta burtu.

Ak, tavu jauku rītiņu,
Kad modras acis veras!
Ak, tavu prieka brītiņu,
Kad bērns pie darba ķeras!

Veneranda Andžāne

Nenokavējiet

Nenokavējiet labus darbus darīt –
Ne šodien, ne rīt, ne parīt!
Nenokavējiet laipni smaidīt,
Ne tikai smaidus no citiem gaidīt.

Nenokavējiet pie kaimiņa ciemos iet,
Kad viņš tāds mazliet sasirdzis šķiet.
Kad viņa logā nedeg vairs guns,
Bet pagalmā ilgi un žēli rej suns.

Nenokavējiet, kad draugs jūs svešumā gaida
Un skumjās ilgas pār tālumiem raida!
Varbūt viņam brīdis jo grūts,
Tad jums vajag tur vismaz domās būt.

Nenokavējiet dāvināt mīlumu laikā bargā,
Lai tas visus mūs vieno un sargā!
Jo, kad cilvēki sirsnībā sadod rokas,
Izgaist visas dvēseles mokas.
Nenokavējiet!

2. Tu esi izlasījis dažādus dzejoļus. Izvēlies vienu! Veic tā analīzi!

Dzejoļa autors, nosaukums _____

Dzejoļa noskaņa. Kādas pārdomas izraisa dzejolis?

Dzejoļa temats, vietas apraksts. Kur notiek darbība?

Dzejoļa tēli. Kas viņi ir, ko dara?

**Mākslinieciskie izteiksmes līdzekļi (salīdzinājumi, personifikācijas u. c.).
Izraksti!**

Valodas analīze. Kādas pieturzīmes, kādu vārdšķiru vārdu visvairāk u. c.?

Dzejoļa forma. Ir sadalīts pantos vai nav, cik rindas pantā u. c.